

Innst. 84 S

(2012–2013)

Innstilling til Stortinget fra næringskomiteen

Dokument 8:110 S (2011–2012)

Innstilling fra næringskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Jan Tore Sanner, Svein Flåtten, Gunnar Gundersen, Elisabeth Aspaker, Øyvind Halleraker og Lars Myraune om en ny giv for små og mellomstore bedrifter

Til Stortinget

Sammendrag

Med innsatsen fra enkeltmennesker og enkeltbedrifter som fundament, skapes verdier, velstand og velferd for storsamfunnet. Dessverre opplever mange at byråkrati, skjemavelde og kontroll begrenser mulighetene for å etablere trygge arbeidsplasser. Forslagsstillerne vil lette hverdagen for gründere og de som driver små og mellomstore bedrifter.

Forslagsstillerne mener det er behov for tilpasninger i arbeidsmiljøloven for å sikre både arbeidstakernes og bedriftenes endrede behov, blant annet for å skape mer fleksible turnusordninger.

Todelingen i norsk industri blir stadig mer merkbar. Oljerelaterte næringer vokser raskt, delvis på grunn av en rekordsterk oljepris. Andre bransjer, som treforedling, IT, smelteverk og verkstedindustri, må konkurrere på tøffe vilkår grunnet en sterk krone, sviktende etterspørsel og sylskarp internasjonal konkurranse. Et særnorsk høyt kostnadsnivå og skatter svekker bedriftenes konkurranseevne. Spesielt små og mellomstore bedrifter merker dette presset.

Pengene som brukes over statsbudsjettet må i større grad investeres for fremtiden. Det gjøres best ved å satse på forskning, utdanning, infrastruktur samt vekstfremmende skattelettelser. Forslagsstillerne viser til at det var enighet om dette da handlingsregelen for bruk av oljepenger ble etablert, men vil påpeke at Stoltenberg II-regjeringen har forlatt denne målsettingen. Forslagsstillerne vil derfor vri oljepengebruken mot investeringer i kunnskap, infrastruktur og vekstskapende skattelettelser.

Begrepet små og mellomstore bedrifter (SMB) blir ofte brukt om foretak med under 100 ansatte. Bedrifter med færre enn 100 ansatte utgjør hele 99,5 pst. av norsk næringsliv, og står for over halvparten av omsetningen og sysselsettingen. 40 pst. av norske bedrifter har mellom 1 og 100 ansatte.

EU har en klar avgrensning for små og mellomstore bedrifter:

Selskapsstørrelse	Ansatte	Omsetning	eller	Balanse
Mellomstor	< 250	≤ € 50 mill.		≤ € 43 mill.
Liten	< 50	≤ € 10 mill.		≤ € 10 mill.
Mikro	< 10	≤ € 2 mill.		≤ € 2 mill.

EU-definisjonen er viktig, fordi den angir en EØS-relevant grense for hva slags virkemidler som kan brukes til å støtte denne typen bedrifter.

Skatter og avgifter/medeierskap/forenkling

Forslagsstillerne vil trappe ned den særnorske formuesskatten. Det er spesielt påtrengende å fjerne formuesskatten på arbeidende kapital. For små og

mellomstore bedrifter er det største problemet at formuesskatten må betales selv om bedriften ikke går med overskudd. Ofte må eierne belaste bedriften sin ved å ta ut utbytte ene og alene for å finansiere betalingen av personlig formuesskatt. Mange små og mellomstore bedrifter er familieeide. Å gjennomføre et generasjonsskifte blir ofte en utålelig økonomisk byrde på grunn av arveavgiften, som gjør at mange familiebedrifter blir solgt ut av familien med det resultat at lokal eierskap går tapt.

Forskning og undersøkelser har vist at ansattes medeierskap har positive konsekvenser for både arbeidsmiljø og bedrifters konkurranseevne. Skattestimulans ved kjøp av aksjer i egen bedrift vil bidra til økt forståelse for verdiskaping, og fribeløpet bør derfor heves, i første omgang til 10 000 kroner.

Forslagsstillerne viser til Dokument 8:96 S (2011–2012), som inneholdt 30 konkrete forenklingsforslag, som omfattet rapportering, skjemaer og regelverk innenfor svært mange saksfelt, blant annet innrapportering (Altinn), toll, skatteregler, revisjon, regnskap og bokføring, samt aksjelov.

Samlet vil alle forslagene styrke små og mellomstore bedrifter ved at mindre ressurser må brukes på myndighetspålagte oppgaver.

Innovasjon/innovasjonsbørs/såkorncapital

Mange av de nye bedriftene i Norge er kunnskapsbedrifter. Det høye kostnadsnivået i Norge gjør at vi må øke produktiviteten og bli mer innovative.

Forslagsstillerne ønsker følgende forbedringer i Skattefunn-ordningen:

- Heve beløpsgrensene til minimum 8 mill. kroner for egen FoU og minimum 12 mill. kroner for FoU i samarbeid med offentlig godkjent FoU-institusjon.
- Fjerne regelen om maksimal timesats på 530 kroner.
- Fjerne regelen om maksimum 1 850 timer per år for egne ansatte.
- Gjennføre støtte til ulønnet egeninnsats i forskning og utvikling.

En av de største utfordringene små og mellomstore bedrifter i vekstfasen står overfor er tilgangen på kapital. Det viktigste hinderet for dette er tilstedeværelsen av ulike transaksjonskostnader, herunder asymmetrisk informasjon. Ved at staten etablerer en innovasjonsbørs kan transaksjonskostnader reduseres.

Regjeringen Bondevik II opprettet fire landsdekkende såkorncapitaler samt Norinnova Invest i Tromsø. Disse såkorncapitalene er imidlertid i ferd med å tømmes, og allerede i begynnelsen av 2011 var det stor bekymring for at fondene hadde svært få midler til-

gjengelig for nye investeringer. Det er, etter forslagsstillerne mening, behov for å fylle på disse fondene snarest, alternativt opprette nye tilsvarende fond.

Kunnskap/skole/arbeidsliv

For små og mellomstore bedrifter utenfor olje- og gasssektoren er det en utfordring at oljerelaterte næringer trekker til seg mye av den kompetente arbeidskraften. At offentlig sektor vokser så kraftig vanskeliggjør også rekruttering til mindre private selskaper. Forslagsstillerne ønsker å legge bedre til rette for opplæring og kompetanseheving i bedriftene. Navs tilskuddsordning for bedriftsintern opplæring må styrkes, slik at den også kan brukes ved mindre omstillinger enn det som dagens rammer for ordningen legger opp til i dag. Spesielt bør lengden på programmer utvides.

Forslagsstillerne vil legge til rette for hospiteringsordninger for yrkesfaglærere. Slik kan lærerne i en periode jobbe i næringslivet, og i tillegg kan personer fra næringslivet undervise i skolen.

Professor II-stillinger er en glimrende mulighet til å la fagpersoner med næringslivskompetanse bidra til å utdanne neste generasjons arbeidstakere. Forslagsstillerne ønsker en ordning for statlig (del)finansiering av professor II-stillinger fra næringslivet.

Tjenesteytende næringer

I Oslo, Bergen og Stavanger er det fritt brukervalg i hjemmesykepleien. Resultatet har vært at en rekke små og mellomstore selskaper har begynt å levere hjemmetjenester til privatpersoner. Samtidig som disse selskapene leverer god omsorg, står de også for viktige tjenesteforbedringer og innovasjon.

Offentlig-privat innovasjonssamarbeid

Tjenesteinnovasjon kommer til å bli viktigere etter hvert som norsk økonomi blir mer tjenesteintensiv. Det vil bli et stort behov for arbeidskraft i velferdsyrkene. En del av den økte etterspørselen må dekkes av små og mellomstore bedrifter i tjenesteytende sektor. Derfor bør entreprenørskap bli en fast del av utdanningen i velferdsyrkene.

Offentlig-privat innovasjonssamarbeid (OPI) er en løsning der nye tjenester utvikles i fellesskap mellom bedrift og myndigheter. Istedenfor å kjøpe en vare eller tjeneste, investerer en offentlig innkjøper i utviklingen av et nytt og bedre alternativ. Innkjøperen deltar selv aktivt med kunnskap om de behov som skal dekkes.

Konkurranse om innkjøp

Det offentlige kjøper varer og tjenester for nærmere 400 mrd. kroner årlig. Forslagsstillerne mener at de som leverer oppdragene, må være de som kan

levere mest og best kvalitet for pengene. Det krever ryddighet og likebehandling av tilbyderne. Merverdiavgiftssystemet er et eksempel på en ordning som kan favorisere offentlige tilbydere, og derved svekke konkurransen.

Infrastruktur for verdiskaping

Et veisystem i verdensklasse, en moderne jernbane, en trygg farled, god bredbåndsdekning og et effektivt postsystem utgjør ryggraden til en konkurransedyktig nasjon. Små og mellomstore bedrifter er avhengige av å få varene raskt frem og trygt hjem. Forslagsstillerne ønsker å benytte offentlig-privat samarbeid (OPS) til å organisere større prosjekter.

Næringsvennlige lokalmiljøer / skatt og sosiale ytelser

Forslagsstillerne mener økt grad av lokalt selvstyre vil kunne gi flere muligheter for å bedre rammevilkårene til små og mellomstore bedrifter. Ved at kommunene får beholde en andel av selskapsskatten, gir en lokal satsing på vekstkraft direkte uttelling lokalt.

Enkeltpersonsforetak har kommet dårligere ut av både skattereformen og pensjonsreformen, og har verken rett til sykepengar eller arbeidsledighetstrygd. Forslagsstillerne mener det er nødvendig å gå igjen om de sosiale ordningene for selvstendig næringsdrivende, for eksempel når det gjelder omsorgspenger for syke barn.

Investeringsfond

Enkelte næringsgrupper, som for eksempel alle som driver innen landbruk, er pålagt å drive sin virksomhet som enkeltpersonsforetak (ENK). Denne selskapsformen gir ingen muligheter for eier til å skjerme deler av overskuddet fra full personbeskatning. Forslagsstillerne vil derfor opprette investeringsfond for ENK der eier skal kunne sette av et beløp eller en andel av overskuddet og skjerme denne avsetningen fra personbeskatning.

Forslag

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

«I

Stortinget ber regjeringen legge til rette for å styrke det private eierskapet og fremme forslag om redusert eierbeskatning. Nye og bedre rammebetingelser må innebære at skatten på arbeidende kapital fjernes.

II

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å endre avgiftsloven slik at arveavgiften fjernes for å lette generasjonsskifte.

III

Stortinget ber regjeringen om å øke tempo i forenklingsarbeidet for næringslivet og gjennomføre forslag i tråd med Dokument 8:96 S (2011–2012).

IV

Stortinget ber regjeringen legge frem en sak om hvordan Skattefunn-ordningen kan gjøres enklere og dermed mer attraktiv. Regjeringen bes i statsbudsjettet for 2013 å fremme forslag om å styrke ordningen i tråd med hva som er beskrevet i dette dokumentforlaget.

V

Stortinget ber regjeringen utrede og legge frem forslag om en lavterskel innovasjonsbørs for å skape et sterkere bånd mellom privat sparekapital og små og mellomstore bedrifter i en tidlig fase. Siktemålet skal være å lette disse bedriftenes tilgang på kapital i en tidlig fase av bedriftens utvikling.

VI

Stortinget ber regjeringen forenkle søknadsprosessen i Innovasjon Norge, med den hensikt å redusere behovet for ekstern konsulenthjelp hos søker.

VII

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om tilførsel av ny kapital til såkornfond.

VIII

Stortinget ber regjeringen, i løpet av høsten 2012, legge frem en bred vurdering av tiltak og fremme forslag om skatteordninger som kan åpne for at flere ansatte blir medeiere i egen bedrift, herunder økning av fribeløpet for ansattes kjøp av aksjer i egen bedrift.

IX

Stortinget ber regjeringen styrke den yrkesfaglige opplæringen i tråd med Dokument 8:52 S (2009–2010).

X

Stortinget ber regjeringen styrke lærlingordningen gjennom økte lærlingtilskudd.

XI

Stortinget ber regjeringen øke satsingen på bedriftsintern opplæring og legge til rette for at ordningen kan nyttes ved mindre omstillinger enn hva som er tilfelle i dag.

XII

Stortinget ber regjeringen utvikle en egen finansieringsordning for professor II-stillinger, slik at næringslivet får sterkere insentiver til å finansiere slike stillinger.

XIII

Stortinget ber regjeringen sette flere forskningsprosjekter ut på anbud for å sikre at flere relevante forskningsmiljøer får anledning til å bidra med sin kompetanse.

XIV

Stortinget ber regjeringen om å legge til rette for at flere kommuner motiveres til å gjennomføre fritt brukervalg innen omsorgssektoren.

XV

Stortinget ber regjeringen utarbeide en brukerveiledning for offentlig-privat innovasjonssamarbeid, spesielt tilrettelagt for tjenesteinnovasjon i små og mellomstore bedrifter.

XVI

Stortinget ber regjeringen, i forbindelse med statsbudsjettet for 2013, fremme forslag om en nøytral merverdiavgift for statsforvaltningen for å sikre at offentlige og private aktører kan konkurrere på lik linje om statlige innkjøp.

XVII

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å øke investeringene i infrastruktur og legge til rette for offentlig-privat samarbeid (OPS) som organiseringsform på nye samferdselsprosjekt.

XVIII

Stortinget ber regjeringen legge til rette for og fremme forslag om endring i skatteloven slik at kommuner kan beholde en andel av selskapsskatten.

XIX

Stortinget ber regjeringen sørge for at det lokale selvstyret styrkes i arealsaker gjennom å fremme forslag om at bestemmelsene om nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, statlige planretningslinjer og statlige planbestemmelser fjernes, at statens mulighet til å fremme innsigelse kun ut fra skjønn fjernes, samt at statlige myndigheter kun skal kunne overprøve dispensasjoner der det kan dokumenteres at dispensasjonen fra byggeforbudet klart vil gå utover allemannsretten i området.

XX

Stortinget ber regjeringen sørge for at begrepet «inngrepsfrie naturområder» ikke lenger skal tillegges vekt ved behandling av arealsaker i statlige forvaltningsorganer.

XXI

Stortinget ber regjeringen, i løpet av 2012, fremme forslag om endring i fylkesmannens oppgaver der disse innskrenkes til kun å omfatte legalitetskontroll for å ivareta enkeltmenneskers rettigheter når det gjelder den kommunale forvaltningen og at kommunene holder seg innenfor vedtatte lover.

XXII

Stortinget ber regjeringen, innen utgangen av 2012, foreta en helhetlig gjennomgang av vilkårene for enkeltpersonsforetak, og fremme forslag for Stortinget om konkrete forbedringer spesielt knyttet til skattemessig likebehandling, sosiale rettigheter, forenklingstiltak, tilgang på kapital og det offentlige virkemiddelapparatets innretning og innsats.

XXIII

Stortinget ber regjeringen gå gjennom ordningen med omsorgspenger ved syke barn for selvstendig næringsdrivende og sørge for at urimelig forskjellsbehandling fra arbeidstagere fjernes. Dette gjelder blant annet selvstendig næringsdrivende med mer enn to barn eller med kronisk syke barn, eller som er eneforsorgere.

XXIV

Stortinget ber regjeringen innføre en ordning med investeringsfond for enkeltpersonsforetak. I første omgang begrenset til 10 pst. av årets overskudd og begrenset til 100 000 kroner.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Else-May Botten, Lillian Hansen, Arne L. Haugen, Ingrid Heggø og lederen Terje Aasland, fra Fremskrittspartiet, Per Roar Bredvold, Harald T. Nesvik og Torgeir Trældal, fra Høyre, Frank Bakke-Jensen, Svein Flåtten og Elisabeth Røbekk Nørve, fra Sosialistisk Venstreparti, Alf Egil Holmelid, fra Senterpartiet, Irene Lange Nordahl, og fra Kristelig Folkeparti, Rigmor Andersen Eide, viser til dokument 8:110 S (2011–2012).

Fleirtalet i komiteen, medlemene frå Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er opptekne av at næringslivet skal ha gode rammevilkår i Norge, og viser til at Norge vart rangert som nummer 6 av totalt 183 land på Verdensbanken sin «Doing business» indeks for 2012. Denne undersøkinga rangerer land etter korleis reguleringar og rammebetingelser påverkar drifta av små og mellomstore bedrifter.

Fleirtalet viser til at skattesystemet skal medverke til stabile inntekter til fellesskapet, effektiv resursbruk og ein fordelingsprofil som sikrar skattesystemet sin legitimitet i befolkninga. Fleirtalet viser òg til at regjeringa Stoltenberg har auka innslagspunktet for formuesskatten ei rekke gonger, sist i budsjettframlegget for 2013, og at ein vil halde fram arbeidet med å betre formuesbeskatninga. I desse årlege budsjetta vil også verknadene for næringslivet stå sentralt i den samla vurderinga.

Fleirtalet viser til forenklingsmålet knytt til belastningane for næringslivet som skal vera redusert med 10 mrd. kroner innan utgangen av 2015. Dette målet vart omtalt av NHO-sjefen som særskilt godt og ambisiøst. Fleirtalet støttar tidlegare NHO-sjef i dette.

Fleirtalet viser til nettstaden www.enkleregler.no, som gjer at næringslivet lett kan spele inn forenklingstiltak, og at det er viktig at næringslivet, som kjenner utfordringane best, er delaktige i forenklingsarbeidet.

Fleirtalet vil også vise til at forenklingsarbeidet er godt i gang, og er pr. i dag på om lag 3 mrd. kroner i reduksjon.

Fleirtalet er kjent med at Skattefunnordninga ved oppstarten var meint å gjelde mindre FoU-prosjekt, og at større FoU-prosjekt framleis skulle gå om Forskningsrådet sine ordinære program. Fleirtalet er òg kjent med at dei aller fleste foretaka i Skattefunn-ordninga har prosjektkostnader som er lågare enn dei øvre grensene.

Fleirtalet er kjent med at beløpsgrensene knytta til eigen FoU og FoU i samarbeid med godkjent FoU-institusjon vart heva i 2009.

Fleirtalet er kjent med at mellom anna på grunnlag av Senter for statlig økonomistyring sin SSØ-evaluering vart det innført ein maksimal timesats for personal- og indirekte kostnader frå 2007, og ei øvre grense på 1 850 timar pr. person.

Fleirtalet viser til at regjeringa arbeider kontinuerleg med å legge til rette for bedrifter sin tilgang på kapital i tidleg fase, herunder å skapa eit sterkare band mellom privat sparekapital og små- og mellomstore bedrifter. Fleirtalet viser til St.meld. nr. 22 (2011–2012), Verktøy for vekst- og innovasjon Norge og SIVA SF, der innovasjonsbørs vart omtalt.

Komiteen er samde i at ein bør sjå forslaget om innovasjonsbørs i samanheng med det generelle og pågåande arbeidet som vert gjort for å legge til rette for tilgang på kapital i tidlig fase.

I stortingsmeldinga varsla regjeringa fleire tiltak for å legge til rette for tilgang på kapital til bedrifter i ein tidleg fase, og det blei varsla oppretting av nye landsdekkande såkornfond. Fleirtalet er glad for at det i revidert statsbudsjett 2012 kom på plass midlar til staten si deltaking i to nye fond, som skal godkjennast av ESA. Formålet med staten si deltaking i dei nye fonda er å utløyse kapital til bedrifter i tidleg fase og bygge opp og vidareutvikle gode forvaltningsmiljø.

Fleirtalet er også kjent med at det vert arbeidd med opprettelse og vidareutvikling av nasjonale nettverk for forretningsenglar, og støttar dette.

Fleirtalet støttar det arbeidet som regjeringa har begynt på knytta til forenkling av tenesteporteføljen til Innovasjon Norge og forenkling av søknadsprosessen.

Fleirtalet er samd i at statusen og prestisjen for yrkesfaga må hevast. Det er heilt avgjerande for næringslivet at det vert rekruttert fleire gode fagarbeidarar, og som eit ledd for at fleire ungdommar kan lukkast i utdanningsløpet sitt. Fleirtalet støttar det ambisiøse målet til regjeringa om å få opp gjennomføringsprosenten frå 70 til 75 pst. i løpet av ein 5 års periode. Fleirtalet er kjent med at regjeringa er særleg oppteken av å betre opplæring innanfor fellefaga i yrkesfaglege utdanningsprogram for at undervisninga skal opplevast som relevant og motiverande, og at det er komen ei ny forskrift om yrkesretting av faga, og at det er bevilga midlar til utvikling av undervisningsopplegg for yrkesretting. Hospitering og etterutdanning er andre tiltak for å sikre dette.

Fleirtalet er kjent med at det vert arbeidd med ei stortingsmelding om vidaregåande utdanning.

Fleirtalet er svært glad for det felles arbeidet med partane i arbeidslivet som blei styrka gjennom signeringa av samfunnskontrakt for fleire lærlingeplassar, og for auken som kom i tilskotet til lærlingebedrifter i 2009. Fleirtalet vil også peike på den store auken som er komen i tilskotsordninga for bedrifter som tek inn lærlingar med særskilte behov. Tilskotsordninga har auka frå 8,7 mill. i 2009 til 30,5 mill. i 2012.

Fleirtalet er kjent med at regjeringa ikkje har adgang til å fråvike støttesatsar og vilkår som er sett i regelverket for ordninga med tilskot til bedriftsintern opplæring som er fastsett gjennom opplæringsregelverket under EØS-avtalen.

Fleirtalet er kjent med at molegheita for å etablere professor II-stillingar allereie fins, og at viss bedriftene i samarbeid med UH-institusjonar ynskjer

å bruke dette verkemiddelet for kunnskapsutveksling, så står dei fritt til å gjera det.

Fleirtalet er kjent med at det i St.meld. nr. 22 (2011–2012), Verktøy for vekst, vart varsla at det skal vere utarbeidd ein eigen strategi med sikte på å auke innovasjonseffekten av offentlege anskaffingar, og er glad for at regjeringa har starta opp dette arbeidet, noko som er svært positivt.

Fleirtalet viser til at regjeringa har auka nivået på inneværande NTP (Nasjonal transportplan) med 100 mrd. i høve til førre NTP. Dette vart det sterkt advart mot mellom anna av Høgre i 2005.

Fleirtalet meiner OPS (Offentlig-Privat Samarbeid) ikkje er korkje nytenkande eller framtidsretta, og viser til at kjøp på avbetaling er dyrt og bind opp framtidige budsjett.

Fleirtalet viser til at regjeringa har prioritert ei kraftig styrking av kommuneøkonomien, der det er lagt vekt på at kommunane skal ha stabile og føreseielege inntekter for å legge til rette for ei god og balansert utvikling i velferdstenester som skule, helse og omsorg.

Fleirtalet er glad for at det kjem til å bli utreidd nærare praktiseringa og konsekvensane av innsigelsesordninga, og om denne fungerer etter si hensikt.

Fleirtalet viser til statsråden sitt fyldige svar, av 18. juni 2012 (lagt ved møteboka) og har ikkje ytterlegare kommentarar.

Fleirtalet rår til at forslaget vert lagt ved møteboka.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at forslagsstillerne tar opp en rekke forskjellige utfordringer og problemstillinger i sitt representantforslag som omhandler en ny giv for små og mellomstore bedrifter. Representantene fremmer også 24 forskjellige forslag innenfor mange forskjellige felt. Disse medlemmer deler forslagsstillerens syn på viktigheten av at også små og mellomstore bedrifter har gode rammevilkår i Norge for å kunne skape gode og trygge arbeidsplasser og samtidig derigjennom skape helt nødvendig økonomisk vekst. Norge har på mange måter i dag fått et todelt næringsliv der den ene delen, olje- og gasssektoren og dens leverandørindustri, går svært godt og er på mange måter lønnsdrivende i Norge. På den annen side har vi den delen av næringslivet som ikke er relatert til denne sektoren. Den delen av næringslivet som ikke allerede er etablert innen olje og gass har til dels store utfordringer når en skal starte opp virksomhet. Særlig gjelder dette små og mellomstore bedrifter som både skal klare å skaffe tilstrekkelig kapital og samtidig kunne skaffe seg lokaler, kompetanse og driftsmidler i et marked preget av sterk konkurranse

om knappe ressurser. Disse medlemmer har også merket seg at svært mange gründere som har gode ideer ikke klarer å sette disse ut i livet all den tid de ikke klarer å skaffe tilstrekkelig med risikovillig kapital eller mangler kompetanse til å kunne finne frem innen de ordninger som allerede finnes. Disse medlemmer mener at det initiativ som tas av forslagsstillerne i representantforslaget er meget godt og føyer seg inn i rekken av en rekke forslag den senere tid som omhandler rammevilkårene for små og mellomstore bedrifter. Statistikken viser at 1 million arbeidstakere i Norge jobber i private små og mellomstore bedrifter. Dette utgjør 61,3 prosent av den totale sysselsettingen i Norge. 54,1 prosent av disse jobber i bedrifter med 1–4 ansatte. Disse medlemmer viser til at Stortinget allerede har liggende flere forslag til behandling som dreier seg om forenklinger og reduksjon i skjemaveldet. Dette er noe som også forslagsstillerne tar opp i sitt forslag og som er et meget viktig område, særlig for de små og mellomstore bedriftene som ikke har mulighet til å ha egne ansatte som skal kunne sitte og fylle ut skjema og svare på stadige undersøkelser fra det offentlige. Disse medlemmer viser til at det er en samlet opposisjon som gjennom disse forslagene fremmer en rekke konkrete forslag til forenklinger. Disse medlemmer viser til at behandlingen av forenklingsforslagene har skjedd omtrent samtidig som behandlingen av dette forslaget. Disse medlemmer vil ta stilling til disse forenklingsforslagene i disse konkrete dokumentene. Disse medlemmer vil også vise til behandlingen av Dokument 8:50 S (2009–2010) fra Fremskrittspartiet om at det skulle utarbeides en stortingsmelding om rammevilkår for små og mellomstore bedrifter. Dette fikk oppslutning fra en samlet opposisjon mens regjeringspartiene sørget for at forslaget ble vedlagt protokollen. Bakgrunnen for dette forslaget var nettopp de problemstillingene som forslagsstillerne tar opp i sitt representantforslag. Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag all den tid regjeringen ennå ikke har fremmet en egen stortingsmelding om rammevilkårene for små og mellomstore bedrifter for Stortinget, slik en har fått inntrykk av at den skulle gjøre:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en egen stortingsmelding om rammevilkårene for små og mellomstore bedrifter i Norge så raskt som mulig, og senest i løpet av våren 2013.»

Disse medlemmer vil videre vise til de respektive partiers budsjettforslag der en også fremmer mange forslag likelydende med de som fremkommer i representantforslaget.

Disse medlemmer mener gode samfunn skapes og utvikles nedenfra. Med innsatsen fra enkeltmennesker og enkeltbedrifter som fundament, skapes verdier, velstand og velferd for samfunnet. I de små og mellomstore bedriftene er det mange gründere og aktive eiere, mennesker med et ønske om å være en positiv kraft i sine lokalsamfunn. Forslagsstillerne ønsker å skape grobunn for disse gode kreftene, og mener at regjeringen fører en politikk som ikke gir nyskaping. Det er behov for nye ideer og bedre løsninger for små og mellomstore bedrifter.

Skatt

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti vil understreke viktigheten av at skattepolitikken bidrar til å gjøre det mer lønnsomt å investere i norske arbeidsplasser og ikke svekker bedriftenes konkurranseevne. Et solid og profesjonelt norsk eierskap er med på å skape trygge arbeidsplasser. Det er privat kapital som har lagt grunnlaget for mange viktige norske bedrifter. Derfor må vi også i fremtiden dyrke frem dyktige norske eiere. Formuesskatten er et særegent eksempel på en norsk skatt med negative konsekvenser for det norske eierskapet. Hvis vi ser på OECDs skattestatistikk («OECD Revenue Statistics», kontonummer 4200 «Recurrent taxes on net wealth») for 2011, fremgår det at Norge er et av få land i Europa med en skatt på formue. Våre naboer Sverige, Danmark, Finland, Storbritannia og Tyskland er i praksis uten formuesskatt. Det er uheldig, og gir et ekstra hinder til små og mellomstore bedrifter. Det registreres at regjeringen ikke ønsker å avskaffe formuesskatten, og dermed ønsker å føre en politikk som skaper dårligere vilkår for små og mellomstore bedrifter i Norge. Arveavgiften er også uheldig når små og mellomstore bedrifter står overfor generasjonsskifter.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener Norges fremtidige rikdom vil være avhengig av at samfunnet bruker de ressursene som ligger i kompetente arbeidere. Små og mellomstore bedrifter i mange ulike næringer vil være viktig for å sikre konkurranseevnen til norsk næringsliv. Ved å la medarbeiderne ta en mer aktiv del i bedriften de arbeider i, skapes insentiver for innovasjon og lønnsomhet. Særlig bedrifter i IKT-sektoren har gode erfaringer med mer aktiv deltakelse av sine medarbeidere. Regjeringens politikk fremmer ikke det private, norske eierskapet og det er behov for nye ideer og bedre løsninger for å snu denne trenden.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for å styrke det private eierskapet og fremme forslag om redusert eierbeskatning. Nye og bedre rammebetingelser må innebære at skatten på arbeidende kapital fjernes.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å endre arveavgiftsloven slik at arveavgiften på sikt kan fjernes for å lette generasjonsskifte.»

«Stortinget ber regjeringen, i løpet av høsten 2012, legge frem en bred vurdering av tiltak og fremme forslag om skatteordninger som kan åpne for at flere ansatte blir medeiere i egen bedrift, herunder økning av fribeløpet for ansattes kjøp av aksjer i egen bedrift.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen, innen utgangen av 2012, foreta en helhetlig gjennomgang av vilkårene for enkeltpersonsforetak, og fremme forslag om konkrete forbedringer spesielt knyttet til skattemessig likebehandling, sosiale rettigheter, forenklingstiltak, tilgang på kapital og det offentlige virkemiddelapparatets innretning og innsats.»

«Stortinget ber regjeringen gå gjennom ordningen med omsorgspenger ved syke barn for selvstendig næringsdrivende og sørge for at urimelig forskjellsbehandling av arbeidstagere fjernes. Dette gjelder blant annet selvstendig næringsdrivende med mer enn to barn eller med kronisk syke barn, eller som er eneforsørgere.»

Administrative kostnader

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti vil understreke at det var den forrige borgerlige regjeringen som tok initiativ til en kraftig reduksjon i de administrative kostnadene for næringslivet. I 2002 ble handlingsplanen «Et enklere Norge» lagt frem. Siden ble denne planen fulgt opp

med nye forenklingsmål for perioden 2005–2009. Daværende næringsminister Børge Brende satte et klart mål: Næringslivets administrative kostnader skulle reduseres med 25 pst. innen 2012. Det ble et regjeringsskifte, og nå har regjeringen plukket opp tråden fra den borgerlige regjeringen. Forenklingsarbeidet går imidlertid for sakte. Et stort problem er at nye offentlige pålegg og forordninger stadig øker byrden for næringslivet. Det er også mange gode forenklingstiltak fra Kristelig Folkeparti, Venstre, Høyre og Fremskrittspartiet som ligger klare til å vedtas.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen øke tempoet i forenklingsarbeidet for næringslivet og gjennomføre forslag i tråd med Dokument 8:96 S (2011–2012).»

Innovasjon

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti vil understreke at det er et behov for å satse på innovasjon. Mange av de nye bedriftene i Norge er kunnskapsbedrifter. Etablerte bedrifter satser i økende grad på fornyelse gjennom å utvikle kompetanse og ny teknologi. Det høye kostnadsnivået i Norge gjør at vi må øke produktiviteten. Vi må finne nye produkter, utvikle ny teknologi og forbedre prosessene. Regjeringen satser på feil virkemidler, og det er behov for nye ideer og bedre løsninger i innovasjonspolitikken.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en sak om hvordan Skattefunn-ordningen kan gjøres enklere, mer fleksibel og dermed mer attraktiv.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede og legge frem forslag om en lavterskel innovasjonsbørs for å skape et sterkere bånd mellom privat sparekapital og små og mellomstore bedrifter i en tidlig fase. Siktemålet skal være å lette disse bedriftenes tilgang på kapital i en tidlig fase av bedriftens utvikling.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen forenkle søknadsprosessen i Innovasjon Norge, blant annet med den hen-

sikt å redusere behovet for ekstern konsulenthjelp hos søker.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om tilførsel av ny kapital til såkornfond.»

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en brukerveiledning for offentlig-privat innovasjonssamarbeid, spesielt tilrettelagt for tjenesteinnovasjon i små og mellomstore bedrifter.»

Forskning og utdanning

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener en tettere kobling mellom skole og arbeidsliv vil bidra både til kompetanseutvikling og til å øke elevenes interesse for næringslivet. Det er behov for en økt satsing på forskning, utdanning og utvikling. Tjenesteinnovasjon kommer til å bli viktigere etter hvert som norsk økonomi blir mer tjenesteintensiv. Det vil bli et stort behov for arbeidskraft i velferdsyrkene. En del av den økte etterspørselen må dekkes av små og mellomstore bedrifter i tjenesteytende sektor. Derfor bør entreprenørskap bli en fast del av utdanningen i velferdsyrkene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen styrke den yrkesfaglige opplæringen i tråd med Dokument 8:52 S (2009–2010).»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen styrke lærlingordningen gjennom økte lærlingtilskudd.»

«Stortinget ber regjeringen øke satsingen på bedriftsintern opplæring og legge til rette for at ordningen kan nyttes ved mindre omstillinger enn hva som er tilfelle i dag.»

«Stortinget ber regjeringen utvikle en egen finansierungsordning for professor II-stillinger, slik at næringslivet får sterkere insentiver til å finansiere slike stillinger.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sette flere forskningsprosjekter ut på anbud for å sikre at flere relevante

forskningsmiljøer får anledning til å bidra med sin kompetanse.»

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at flere kommuner motiveres til å gjennomføre fritt brukervalg innen omsorgssektoren.»

Lokal verdiskaping

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener det er viktig å legge til rette for lokal verdiskaping. Små og mellomstore bedrifter har behov for like konkurransevilkår med offentlige aktører, en infrastruktur av høy kvalitet og næringsvennlige kommuner. Regjeringens politikk gir ikke nødvendig rom for verdiskaping.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen, i forbindelse med statsbudsjettet for 2013, fremme forslag om en nøytral merverdiavgift for statsforvaltningen for å sikre at offentlige og private aktører kan konkurrere på lik linje om statlige innkjøp.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å øke investeringene i infrastruktur og legge til rette for offentlig-privat samarbeid (OPS) som organiseringsform på nye samferdselsprosjekt.»

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for og fremme forslag om endring i skatteloven slik at kommuner kan beholde en andel av selskapsskatten.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det lokale selvstyret styrkes i arealsaker gjennom å fremme forslag om at bestemmelsene om nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, statlige planretningslinjer og statlige planbestemmelser fjernes, at statens mulighet til å fremme innsigelse kun ut fra skjønn fjernes, samt at statlige myndigheter kun skal kunne overprøve dispensasjoner der det kan dokumenteres at dispensasjonen fra byggeforbudet klart vil gå ut over allemannsretten i området.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for at begrepet 'inngrepsfrie naturområder' ikke lenger skal tillegges vekt ved behandling av arealsaker i statlige forvaltningsorganer.»

«Stortinget ber regjeringen, i løpet av 2012, fremme forslag om endring i fylkesmannens oppgaver der disse innskrenkes til kun å omfatte legalitets-

kontroll for å ivareta enkeltmenneskers rettigheter når det gjelder den kommunale forvaltningen og at kommunene holder seg innenfor vedtatte lover.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen legge frem en egen stortingsmelding om rammevilkårene for små og mellomstore bedrifter i Norge så raskt som mulig, og senest i løpet av våren 2013.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen legge til rette for å styrke det private eierskapet og fremme forslag om redusert eierbeskatning. Nye og bedre rammebetingelser må innebære at skatten på arbeidende kapital fjernes.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen, innen utgangen av 2012, foreta en helhetlig gjennomgang av vilkårene for enkeltpersonsforetak, og fremme forslag om konkrete forbedringer spesielt knyttet til skattemessig likebehandling, sosiale rettigheter, forenklingstiltak, tilgang på kapital og det offentlige virkemiddelapparatets innretning og innsats.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen gå gjennom ordningen med omsorgspenger ved syke barn for selvstendig næringsdrivende og sørge for at urimelig forskjellsbehandling av arbeidstagere fjernes. Dette gjelder blant annet selvstendig næringsdrivende med mer enn to barn eller med kronisk syke barn, eller som er eneforsørgere.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen øke tempoet i forenklingsarbeidet for næringslivet og gjennomføre forslag i tråd med Dokument 8:96 S (2011–2012).

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen legge frem en sak om hvordan Skattefunn-ordningen kan gjøres enklere, mer fleksibel og dermed mer attraktiv.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen forenkle søknadsprosessen i Innovasjon Norge, blant annet med den hensikt å redusere behovet for ekstern konsulenthjelp hos søker.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om tilførsel av ny kapital til såkornfond.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen utarbeide en brukerveiledning for offentlig-privat innovasjonssamarbeid, spesielt tilrettelagt for tjenesteinnovasjon i små og mellomstore bedrifter.

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen styrke lærlingordningen gjennom økte lærlingtilskudd.

Forslag 11

Stortinget ber regjeringen øke satsingen på bedriftsintern opplæring og legge til rette for at ordningen kan nyttes ved mindre omstillinger enn hva som er tilfelle i dag.

Forslag 12

Stortinget ber regjeringen utvikle en egen finansieringsordning for professor II-stillinger, slik at næringslivet får sterkere insentiver til å finansiere slike stillinger.

Forslag 13

Stortinget ber regjeringen, i forbindelse med statsbudsjettet for 2013, fremme forslag om en nøytral merverdiavgift for statsforvaltningen for å sikre at offentlige og private aktører kan konkurrere på lik linje om statlige innkjøp.

Forslag 14

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å øke investeringene i infrastruktur og legge til rette for offentlig-privat samarbeid (OPS) som organiseringsform på nye samferdselsprosjekt.

Forslag 15

Stortinget ber regjeringen legge til rette for og fremme forslag om endring i skatteloven slik at kommuner kan beholde en andel av selskapsskatten.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:*Forslag 16*

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å endre arveavgiftsloven slik at arveavgiften på sikt kan fjernes for å lette generasjonsskifte.

Forslag 17

Stortinget ber regjeringen, i løpet av høsten 2012, legge frem en bred vurdering av tiltak og fremme for-

slag om skatteordninger som kan åpne for at flere ansatte blir medeiere i egen bedrift, herunder økning av fribeløpet for ansattes kjøp av aksjer i egen bedrift.

Forslag 18

Stortinget ber regjeringen utrede og legge frem forslag om en lavterskel innovasjonsbørs for å skape et sterkere bånd mellom privat sparekapital og små og mellomstore bedrifter i en tidlig fase. Siktemålet skal være å lette disse bedriftenes tilgang på kapital i en tidlig fase av bedriftens utvikling.

Forslag 19

Stortinget ber regjeringen styrke den yrkesfaglige opplæringen i tråd med Dokument 8:52 S (2009–2010).

Forslag 20

Stortinget ber regjeringen sette flere forskningsprosjekter ut på anbud for å sikre at flere relevante forskningsmiljøer får anledning til å bidra med sin kompetanse.

Forslag 21

Stortinget ber regjeringen legge til rette for at flere kommuner motiveres til å gjennomføre fritt brukervalg innen omsorgssektoren.

Forslag 22

Stortinget ber regjeringen sørge for at det lokale selvstyret styrkes i arealsaker gjennom å fremme forslag om at bestemmelsene om nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, statlige planretningslinjer og statlige planbestemmelser fjernes, at statens mulighet til å fremme innsigelse kun ut fra skjønn fjernes, samt at statlige myndigheter kun skal kunne overprøve dispensasjoner der det kan dokumenteres at dispensasjonen fra byggeforbudet klart vil gå ut over allemannsretten i området.

Forslag 23

Stortinget ber regjeringen sørge for at begrepet «inngrepsfrie naturområder» ikke lenger skal tillegges vekt ved behandling av arealsaker i statlige forvaltningsorganer.

Forslag 24

Stortinget ber regjeringen, i løpet av 2012, fremme forslag om endring i fylkesmannens oppgaver der disse innskrenkes til kun å omfatte legalitetskontroll for å ivareta enkeltmenneskers rettigheter når det gjelder den kommunale forvaltningen og at kommunene holder seg innenfor vedtatte lover.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råar Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument 8:110 S (2011–2012) – Jan Tore Sanner, Svein Flåtten, Gunnar Gundersen, Elisabeth Aspaker, Øyvind Halleraker og Lars Myraune om en ny giv for små og mellomstore bedrifter – vedlegges protokollen.

Oslo, i næringskomiteen, den 22. november 2012

Terje Aasland

leder

Harald T. Nesvik

ordfører

Vedlegg

Brev fra Nærings- og handelsdepartementet v/statsråden til næringskomiteen, datert 18. juni 2012

Dokument 8:110 S (2011-2012) - Representantforslag om en ny giv for små og mellomstore bedrifter

Jeg viser til brev datert 24. mai hvor Næringskomiteen oversendte dokument 8:110 S (2011-2012) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Jan Tore Sanner, Svein Flåtten, Gunnar Gundersen, Elisabeth Aspaker, Øyvind Halleraker og Lars Myraune om en ny giv for små og mellomstore bedrifter.

De fremlagte forslagene berører ansvarsområdene til ulike departementer, og svaret er derfor basert på innspill fra berørte departementer.

Nærings- og handelsdepartementets generelle vurdering av forslagene i representantforslaget er at flere av forslagene hver for seg er omfattende forslag, hvorav enkelte ikke er utredet nærmere før.

Forslagene gjennomgås her enkeltvis.

I Stortinget ber regjeringen legge til rette for å styrke det private eierskapet og fremme forslag om redusert eierbeskatning. Nye og bedre rammebetingelser må innebære at skatten på arbeidende kapital fjernes.

Regjeringen er opptatt av at næringslivet skal ha gode rammevilkår i Norge. Det er mange faktorer som har betydning for rammevilkårene, blant annet politisk stabilitet, infrastruktur, teknologi, tilgang på kvalifisert arbeidskraft, effektive markeder, tillit mellom markedsaktører og tillit mellom partene i arbeidslivet. Skattebelastningen for bedriftene og deres eiere må vurderes på bakgrunn av hvor mye bedriftene kan lene seg mot offentlig finansiert velferd ved ansattes sykdom, permitteringer og oppsigelser mv. Norge ble rangert som nummer 6 av totalt 183 land på Verdensbankens «Doing business»-indeks for 2012, som rangerer land etter hvordan reguleringer og rammebetingelser påvirker driften av små- og mellomstore bedrifter.

Regjeringen legger vekt på at skattesystemet skal bidra til stabile inntekter, effektiv ressursbruk og en fordelingsprofil som sikrer skattesystemets legitimitet i befolkningen. Evalueringsmeldingen (Meld. St. 11 (2010-2011)) viste at formuesskatten er vesentlig for skattesystemets progressivitet. Denne egenskapen ved formuesskatten lar seg vanskelig erstatte. Regjeringen har av den grunn vært tydelige på at formuesskatten skal opprettholdes. Vi vil imidlertid i forbindelse med de årlige budsjettene fortsette arbeidet med å forbedre formuesskatten, der også virknin-

gene for næringslivet vil stå sentralt i de samlede vurderingene.

Regjeringen frarådet alle former for formuesskattefritak for "arbeidende" kapital i Evalueringsmeldingen. Det henger blant annet sammen med at "arbeidende" og "ikke-arbeidende" kapital i seg selv er begreper som gir liten mening. Nesten all kapital er produktiv i siste instans. For eksempel er bankinnskudd, som sjelden omtales som "arbeidende", en finansieringskilde for bankene, som låner pengene ut videre til produktive formål. Et fritak for "arbeidende" kapital vil føre til forskjellsbehandling av ulike virksomhetsformer og typer kapital, ha dårlige fordelingsvirkninger, vil medføre store administrative problemer for skattemyndighetene og gi nye muligheter for skattetilpasninger.

Regjeringen vil derfor ikke foreslå å fjerne formuesskatten for "arbeidende kapital".

II Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å endre avgiftsloven slik at arveavgiften fjernes for å lette generasjonsskifte.

Det antas at arveavgift i forbindelse med generasjonsskifte i familieeide bedrifter utgjør en liten andel av samlet arveavgift. Dette har bl.a. sammenheng med at verdsetting av ikke-børsnoterte aksjer for arveavgiftsformål er basert på aksjenes andel av skattemessige formuesverdier (i selskapet) hvor det kan være lav eller ingen verdsetting av ulike næringsaktiva, eksempelvis næringseiendom og goodwill. Mottakere av ikke-børsnoterte aksjer kan også velge å benytte seg av rabatt på 40 pst. innenfor et arveavgiftsgrunnlag på 10 mill. kroner. Det er videre etablert en særskilt rentefri avdragsordning over 12 år for arveavgift som påløper i forbindelse med slike generasjonsskifter.

Arveavgiften kan ses på som en lempelig erstatning for manglende inntekts- og gevinstbeskatning. Det er ikke ordinær inntektsskatt på arv og gaver for mottaker, og arv og gave anses heller ikke som realisasjon som gir grunnlag for eventuell gevinstbeskatning av bo eller giver. Arveavgiften antas å begrense de samlede kostnadene ved skattlegging fordi alternative skatter og avgifter kan ha mer uheldige virkninger for økonomiens virkemåte enn arveavgiften.

Blant mottakere av arv og gaver er det de med høyest inntekt og høyest formue som mottar størst verdier, og som betaler mest arveavgift i absolutte tall.

Regjeringen vil derfor ikke foreslå å avvikle arveavgiften.

III Stortinget ber regjeringen øke tempo i forenklingsarbeidet for næringslivet og gjennomføre forslag i tråd med Dokument 8:96 S (2011-2012).

Regjeringen har satt et mål om at belastningene for det norske næringslivet skal være redusert med 10 mrd. kroner innen utgangen av 2015. Dette er et ambisiøst mål som vil kreve et godt og tett samarbeid mellom forvaltningen og næringslivet.

Regjeringen arbeider kontinuerlig med konkrete tiltak for at forenklingsarbeidet skal merkes i den enkelte bedrift. Derfor må vi være åpne for å motta forslag til tiltak fra dem som kjenner utfordringene best, nemlig bedriftene selv. Vi har etablert et eget nettsted, www.enklerleger.no, hvor enkeltpersoner og bedrifter kan spille inn sine forenklingsforslag. Vi har også et godt samarbeid med næringsorganisasjonene i arbeidet med å identifisere gode forenklinger.

Når det gjelder forslagene i Dokument 8:96 (2011-2012) viser jeg til svarbrev fra Nærings- og handelsdepartementet til Stortinget av 22. mai 2012.

IV Stortinget ber regjeringen legge frem en sak om hvordan Skattefunn-ordningen kan gjøres enklere og dermed mer attraktiv. Regjeringen bes i statsbudsjettet for 2013 å fremme forslag om å styrke ordningen i tråd med hva som er beskrevet i dette dokument-forslaget.

Skattefunnordningen har som formål å øke den norske forskningsinnsatsen og er spesielt rettet mot mindre foretak. Om lag 75 pst. av bedriftene i ordningen er små eller mellomstore bedrifter. Totalt ga ordningen skattefradrag for 1,2 milliarder kroner i 2010, der om lag 80 prosent ble utbetalt utover utliknet skatt. Skattefunn er en romslig ordning som muliggjør forskning og utvikling i bedrifter som kanskje ikke ellers ville gjennomført slike tiltak.

De øvre grensene for prosjektkostnadene i Skattefunn er på et rimelig nivå, noe som tydeliggjøres ved at de aller fleste foretakene i ordningen har prosjektkostnader som er lavere enn grensene. Det er også verdt å minne om at Skattefunn allerede fra oppstarten var ment å skulle gjelde mindre FoU-prosjekter. Større FoU-prosjekter skulle fortsatt bevilges gjennom forskningsrådets ordinære programmer. På bakgrunn av dette mener jeg at det ikke er nødvendig med en heving av beløpsgrensene.

En maksimal timesats for personal- og indirekte kostnader ble innført i 2007 for å få bedre økonomistyring med ordningen, og hindre misbruk. Samtidig ble det innført en grense for maksimalt antall timer på 1 850 timer per ansatt per år for egne ansatte. Timesatsen begrenser tilskuddet for høytlønte, mens det er

få bedrifter som begrenses av grensen for maksimalt antall timer. Den ekstra fradragsmuligheten for FoU-kostnader gjennom Skattefunn representerer et vesentlig subsidium for bedriften selv om personal- og indirekte kostnader er høyere enn 530 kroner pr. time eller antall medgåtte timer for egne ansatte skulle overstige 1850 timer. Jeg minner om at Skattefunn gir et ekstra tilskudd til bedriften til en kostnad det er full fradragsrett for. Det er derfor ikke nødvendig å treffe faktisk lønnskostnad eller antall medgåtte timer for å gi de ønskede incentiver. På denne bakgrunn mener jeg at det ikke er grunnlag for å oppheve eller øke den øvre grensen for timelønn på 530 kroner, eller fjerne regelen for maksimalt antall timer for egne ansatte.

Så lenge kostnadene til et godkjent FoU-prosjekt er fradragsberettiget etter skatteloven kapittel 6, omfattes de av Skattefunnordningen. Ulønnet arbeid er ikke en kostnad i regnskapsmessig eller skattemessig forstand. Derfor faller verdien av slik innsats utenfor Skattefunnordningen. Støtte til ulønnet arbeidsinnsats må dermed komme gjennom å opprette en egen tilskuddsordning. I 2005 vedtok Stortinget en rammestyrte tilskuddsordning for å støtte ulønnet arbeidsinnsats i godkjente Skattefunn-prosjekt, administrert av Nærings- og handelsdepartementet. I 2007 ble midler under tilskuddsordningen utbetalt for ulønnet arbeid utført i 2005. Senere har det ikke blitt satt av midler til en slik tilskuddsordning.

Forskningsrådet har over tid jobbet med virkemidler som kan gjøre Skattefunnordningen enklere og mer attraktiv blant brukerne. I tillegg jobbes det for å bedre synligheten og tydeligheten til ordningen. Forskningsrådet lanserer 20. juni et forbedret søknadsskjema for å øke antall kvalifiserte søknader og for å gi næringslivet enklere tilgang til Skattefunn. Det nye søknadsskjemaet skal tydeliggjøre hva som er definert som FoU i Skattefunn-forskriften, slik at søkere skal få en klar forståelse av hva som er kriterier for godkjenning av prosjekt og prosjektaktiviteter.

Forslagsstillere ønsker følgende forbedringer i Skattefunn-ordningen, jf. kulepunktliste side 5:

- 1) Heve beløpsgrensene til minimum 8 mill. kroner for egen FoU og minimum 12 mill. kroner for FoU i samarbeid med offentlig godkjent FoU-institusjon

Skattefunn ble innført for små og mellomstore foretak fra 1. januar 2002, og for alle foretak fra 1. januar 2003. Gjennom Skattefunnordningen gis det et ekstra skattefradrag for kostnader knyttet direkte til godkjente forsknings- og utviklingsprosjekter i tillegg til vanlig fradragsrett for disse kostnadene.

Ordningen med FoU-fradrag har tidligere vært gjennom en bred evaluering, som ble utført av Statistisk sentralbyrå (SSB) og Nordlandsforskning. Evalueringen konkluderte med at ordningen i hovedsak fungerer etter formålet, men anbefalte noen endringer. Et forslag fra SSB var å heve grensene for maksimalt fradragsgrunnlag. Fra og med skattåret 2009 ble taket på det årlige kostnadsgrunnlaget for egenutført FoU hevet fra 4 mill. kroner til 5,5 mill. kroner, og fra 8 til 11 mill. kroner for innkjøpt FoU. Takene er senere ikke blitt justert. Regjeringen har ikke varslet endringer i dette.

2) Fjerne regelen om maksimal timesats på 530 kroner

Fra og med skattåret 2007 ble det innført en maksimal timesats på 500 kroner for beregning av kostnader i prosjektet. Taket er ellers ikke blitt justert for årlig lønnsvekst.

Finansdepartementet fastsatte forskriftsendringer i Skattefunn med virkning fra 1. januar 2011. Endringen omfatter nye satser for beregning av personal-kostnader og indirekte kostnader. Den sjablongmessige satsen for beregning av timesats settes ned fra 1,6 til 1,2 promille av avtalt årslønn, og maksimal timesats økes fra 500 til 530 kroner.

Senter for statlig økonomistyring (SSØ) gjennomførte i 2007 en evaluering av økonomistyring og administrering i Skattefunn. Evalueringen konkluderte med at ordningen i hovedsak fungerer etter formålet, men anbefalte noen endringer. Blant annet på grunnlag av SSØ-evalueringen, ble det innført en maksimal timesats for personal- og indirekte kostnader fra 2007. Regjeringen har ikke varslet endringer i dette.

3) Fjerne regelen om maksimum 1850 timer per år for egne ansatte

Fra og med skattåret 2007 ble det innført et maksimalt timeantall på 1850 timer per år per person for beregning av kostnader i prosjektet. Dette tilsvarer normalarbeidsåret.

Senter for statlig økonomistyring (SSØ) gjennomførte i 2007 en evaluering av økonomistyring og administrering i Skattefunn. Blant annet på grunnlag av SSØ-evalueringen, ble det innført grense på 1850 timer per person i Skattefunn fra 2007. Regjeringen har ikke varslet endringer i dette.

4) Gjeninnføre støtte til ulønnet egeninnsats i forskning og utvikling

Ulønnet arbeid er ikke en kostnad i verken regnskapsmessig eller skattemessig forstand. Derfor faller verdien av slik innsats utenfor Skattefunnordningen. I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett i

2005 fattet Stortinget vedtak om å opprette en tilskuddsordning for å støtte ulønnet arbeidsinnsats. Samtidig ble det vedtatt en kompensasjonsordning for årene 2003 og 2004.

Tilskuddsordningen for ulønnet arbeid i Skattefunnprosjekter ble notifisert til EFTAs overvåkningsorgan (ESA) i 2005. ESA godkjente ordningen våren 2008. ESAs vedtak åpnet ikke for at ordningen gis tilbakevirkende kraft for årene 2006-08, og det er heller ikke bevilget midler senere. Midlene som ble bevilget til ordningen for 2005, ble derfor utbetalt som bagatellmessig støtte til de som hadde rett på støtte for ulønnet arbeid i 2005.

Det er ikke foreslått bevilget midler til tilskuddsordningen etter 2005. Regjeringen har ikke varslet endringer i dette.

V Stortinget ber regjeringen utrede og legge frem forslag om lavterskel innovasjonsbørs for å skape et sterkere bånd mellom privat sparekapital og små og mellomstore bedrifter i en tidlig fase. Siktemålet skal være å lette disse bedriftenes tilgang på kapital i en tidlig fase av bedriftens utvikling.

Regjeringen arbeider kontinuerlig med å legge til rette for bedrifters tilgang på kapital i tidlig fase, herunder å skape et sterkere bånd mellom privat sparekapital og små- og mellomstore bedrifter.

I april i år la jeg frem St. melding 22 *Verktøy for vekst – Om Innovasjon Norge og SIVA*. I denne meldingen ble innovasjonsbørs omtalt. I stortingsmeldingen varslet regjeringen flere tiltak for å legge til rette for bedrifters tilgang på kapital i en tidlig fase. Blant annet vil regjeringen opprette nye landsdekkende såkornfond. Formålet med de nye fondene er å utløse kapital til bedrifter i tidlig fase og å bygge opp og videreutvikle gode forvaltningsmiljøer. Det ble videre varslet at regjeringen fremover vil støtte opprettelse og videreutvikling av nasjonale nettverk for forretningsengler.

Forslaget om en innovasjonsbørs bør ses i sammenheng med det generelle og pågående arbeidet som gjøres for å legge til rette for tilgang på kapital i en tidlig fase. Jeg ser det derfor ikke som hensiktsmessig å sette i gang et separat arbeid med å utrede mulighetene for en lavterskel innovasjonsbørs.

VI Stortinget ber regjeringen forenkle søknadsprosessen i Innovasjon Norge, med den hensikt å redusere behovet for ekstern konsulenthjelp hos søker.

Evalueringen av Innovasjon Norge viste at selskapets brukere synes selskapets portefølje er krevende å orientere seg i. Selv om antallet tjenester er redusert de senere årene, mener regjeringen det fortsatt er behov for en forenkling av selskapets porteføl-

je. Målet er en enklere og mer brukervennlig virke-middelpordefølge, slik at oppmerksomheten i større grad, både hos kunden og hos Innovasjon Norge, kan rettes mot kundens utfordringer og konkrete prosjekt. Nærings- og handelsdepartementet vil gi Innovasjon Norge i oppdrag å foreslå konkrete tiltak for å forenkle egen virkemiddelpordefølge.

Regjeringen er opptatt av at unødvendig kompliserte søknadsprosesser og rapporteringskrav unngås. Som varslet i Meld. St. 22 (2011-2012) Verktøy for vekst – om Innovasjon Norge og SIVA, vil Nærings- og handelsdepartementet, sammen med øvrige eiere og oppdragsgivere, be Innovasjon Norge gjennomgå egne krav til søknader og tilhørende rapportering med tanke på forenkling for kundene. Både forenkling av Innovasjon Norges tjenestepordefølge og forenkling av søknadsprosessen vil gjøre det enklere for kundene og redusere behovet for ekstern konsulent-hjelp hos søker.

VII Stortinget ber regjeringen fremme forslag om tilførsel av ny kapital til såkornfond.

Jeg viser til at regjeringen i Meld. St. 22 (2011-2012) Verktøy for vekst – om Innovasjon Norge og SIVA, varslet at man vil opprette inntil seks nye landsdekkende såkornfond, og at regjeringen ville komme tilbake til Stortinget med et konkret forslag til innretning av den statlige deltakelsen i nye landsdekkende såkornfond i revidert nasjonalbudsjett 2012.

I Prop. 111 S (2011-2012) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2012, fremmet regjeringen forslag om å bevilge midler til opprettelsen av to nye landsdekkende såkornfond. Fondene skal investere i såkorn- og oppstartsfasene, med mulighet for at de investerte midlene også kan brukes til internasjonaliserings- og omstillingsprosesser i disse bedriftene.

Det foreslås at fondene skal ha en gjennomsnittlig størrelse på om lag 500 mill. kroner og skal finansieres i form av egenkapital med 50/50-fordeling mellom private investorer og staten. Totalt vil ordningen kunne tilføre såkornsegmentet 3 mrd. kroner, hvorav 1,5 mrd. kroner fra staten og 1,5 mrd. kroner fra private investorer. For nærmere om forslaget, viser jeg til Prop. 111 S (2011-2012).

VIII Stortinget ber regjeringen, i løpet av høsten 2012, legge frem en bred vurdering av tiltak og fremme forslag om skatteordninger som kan åpne for at flere ansatte blir medeiere i egen bedrift, herunder økning av fribeløpet for ansattes kjøp av aksjer i egen bedrift.

Regjeringen er positiv til at ansatte får økt innflytelse og ansvar for egen bedrift. Arbeidsmiljøloven gir arbeidstakerne betydelige rettigheter på dette

området. I tillegg kan eiere og ansatte lokalt avtale ytterligere maktdeling. Salg av aksjer til underkurs for ansatte er bare en av flere tenkbare metoder for å oppnå dette.

Det er beholdt en viss stimulans til denne metoden ved at den enkelte ansatte kan få en skatterabatt på inntil 1 500 kroner ved kjøp av aksjer i egen bedrift. Å øke denne skatterabatten har imidlertid en del uheldige sider.

Det er et viktig prinsipp for å fremme effektivitet og rettferdighet i skattesystemet at all godtgjøring fra arbeidsgiver skattelegges likt, enten den kommer i form av lønn eller andre goder. Fordelen ved kjøp av aksjer i egen bedrift til underkurs er i utgangspunktet skattepliktig på samme måte som lønn. Skatteloven har imidlertid allerede et unntak fra dette utgangspunktet, ved at den enkelte ansatte kan få en skattefri rabatt på inntil 1 500 kroner ved kjøp av aksjer i egen bedrift. Den skattepliktige fordelene beregnes til differansen mellom antatt salgsverdi fratrukket 20 pst. og det den ansatte har betalt for aksjen.

Dersom den ansatte får kjøpe aksjer i egen bedrift til underkurs, representerer dette en økonomisk fordel som i prinsippet kan likestilles med kontant lønnsutbetaling. Det vil virke svært vilkårlig om aksjer til ansatte skulle gis lempeligere skattemessig behandling enn kontant lønn. Videre bidrar en slik ordning til å uthule skattegrunnlaget og oppfordrer til administrativt kompliserte avlønningssystemer. Skattereglene på dette området bør ikke uthules ytterligere. Brede skattegrunnlag er avgjørende for at man skal kunne holde de formelle skattesatsene lave og sikre skattesystemets evne til å spre risiko over konjunktursyklusene.

Ordninger som stimulerer bedriftene til å knytte en større del av avlønningen til utviklingen av aksje-verdien i selskapet, bidrar også til å øke den ansattes økonomiske risiko knyttet til arbeidsforholdet. I dagens situasjon er det allerede mange ansatte som opplever at usikkerheten knyttet til selve lønnsinntekten øker. Da er det lite gunstig for arbeidstaker at arbeidsgiver skyver enda mer av risikoen over på dem, ved å gjøre en større del av inntekten og formuen avhengig av markedsverdien av selskapet.

En bør derfor ikke innføre regler som stimulerer ytterligere til at aksjer blir benyttet til avlønning hovedsakelig fordi det gir betydelig lavere (eller utsatt) skatt i forhold til kontant lønn.

Regjeringen vil derfor ikke foreslå endringer i skatteregulverket som skal stimulere ansatte til å bli medeiere i egen bedrift.

IX Stortinget ber regjeringen styrke den yrkesfaglige opplæringen i tråd med Dokument 8:52 S (2009-2010).

Vi må heve statusen og prestisjen til yrkesfagene, både fordi det er helt avgjørende for norsk arbeidsliv

at vi rekrutterer flere gode fagarbeidere med gode fagbrev, og fordi vi vet at veldig mange ungdommer har mer å gå på her i forhold til å lykkes med et utdanningsløp. Bare 15–20 pst. av ungdomskullene fullfører yrkesopplæring slik at de får fagbrev. Vi har satt oss som mål at vi skal få opp gjennomføringen fra 70 pst. etter fem års avsluttet ungdomsskoleutdanning til 75 pst. i løpet av en femårsperiode. Det er et krevende, men realistisk mål.

Regjeringen har vært særlig opptatt av at vi må bedre opplæringen innenfor fellesfagene i yrkesfaglige utdanningsprogram for at undervisningen her skal oppleves som relevant og motiverende. Vi har fått en forskrift om yrkesretting av fagene, og vi bevilget høsten 2011, 10 mill. kr til utvikling av undervisningsopplegg for yrkesretting. Hospitering og etterutdanning er andre tiltak for å sikre dette.

Nå nærmer vi oss slutføringen av evalueringen av Kunnskapsløftet. Det kan være aktuelt med endringer, men vi er opptatt av å gjøre eventuelle endringer i tett samarbeid med arbeidslivets parter. Dagens struktur i videregående opplæring åpner for mer spesialisering allerede på Vg1, blant annet gjennom faget prosjekt til fordypning. I prosjekt til fordypning kan elevene velge å fordype seg i fag på Vg3-nivå, som f.eks. rørleggerfaget, ta fellesfag for å få studiekompetanse eller ta fremmedspråk og programfag fra studieforberedende utdanningsprogram. Prosjekt til fordypning utgjør en betydelig del av den obligatoriske opplæring på yrkesfagprogrammet, over 21 pst. over to år – dvs. i gjennomsnitt ca. én dag pr. uke.

Utdanningsdirektoratet er allerede i gang med å utrede muligheter for mer spesialisering i Vg1, slik at elever i større grad kan konsentrere seg om ett bestemt lærefag tidlig i løpet. Denne utredningen er et svar på innspill fra Byggenæringens Landsforening, BNL, og er anbefalt av Samarbeidsrådet for yrkesopplæring.

Både prosjekt til fordypning og strukturen i fag- og yrkesopplæringen blir evaluert som en del av evalueringen av Kunnskapsløftet. Det er for tidlig å trekke konklusjoner om eventuelle større endringer i strukturen for videregående opplæring, men Kunnskapsdepartementet er i gang med en stortingsmelding som skal legges fram for Stortinget våren 2013, der disse spørsmålene vil bli behandlet oppmerksomhet.

Det felles arbeidet med partene i arbeidslivet ble styrket gjennom signeringen av samfunnskontrakt for flere læreplasser. Kontrakten ble undertegnet av alle arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner. Partene ble da enige om en konkret målsetting for flere læreplasser. NHO, Virke, Spekter, Fornyings- administrasjons, og kirke- og kirkedepartementet, Maskinentreprenørenes forbund, KS, LO, YS og Unio sammen med Kunnskapsdepartementet.

Formålet med samfunnskontrakten er både å sørge for at de unge får fullført sin fagutdanning og å sikre arbeidslivet den kompetansen vi trenger i framtida.

Samfunnskontrakten forplikter myndigheter, arbeidsgiverorganisasjoner og arbeidstakerorganisasjoner om sammen å nå et mål om å øke antall nye læreplasser med 20% innen 2015. Partene i samfunnskontrakten skal ha årlige gjennomganger slik at vi vet hvordan vi ligger an, hva som virker, hvilke mangler vi har, og finne fram til nye grep der vi ser at vi henger etter.

X Stortinget ber regjeringen styrke læringordningen gjennom økte lærlingtilskudd.

Som en del av regjeringens tiltakspakke i forbindelse med nedgangskonjunkturen, ble i 2009 tilskuddet til lærebedrifter økt med 190 mill. kroner gjennom rammetilskuddet til fylkeskommunene, jf. Innst. S. nr. 139 (2008–2009) St.prp. nr. 37 (2008–2009) *Om endringer i statsbudsjettet for 2009 med tiltak for arbeid*. Midlene er videreført og kan benyttes slik fylkeskommunene finner det mest hensiktsmessig for å øke antall lærekontrakter.

I tillegg er tilskuddsordningen til bedrifter som tar inn lærlinger med særskilte behov økt fra 8,7 mill. kr i 2009 til 30,5 mill. kr i 2012.

En ev. økning av tilskuddet til lærebedrifter er en budsjett sak som må vurderes i fbm. de årlige budsjettene. Det er usikkert om en generell økning av tilskuddet til lærebedrifter vil bidra til å styrke lærlingordningen. I mange bedrifter/bransjer er hovedmotivasjonen for å ta inn lærlinger å rekruttere dyktige faglærte arbeidere. Regjeringen har et mål om å øke antall lærekontrakter med 20 pst. i 2015 i forhold til nivået ved utgangen av 2011, jf. *Samfunnskontrakt for flere læreplasser* med partene i arbeidslivet. Heller enn å styrke lærlingordningen gjennom å ytterligere øke tilskuddene, vil derfor Regjeringen først og fremst prioritere tiltakene som skisseres i samfunnskontrakten.

XI Stortinget ber regjeringen øke satsingen på bedriftsintern opplæring og legge til rette for at ordningen kan nyttes ved mindre omstillinger enn hva som er tilfelle i dag.

Reglene for bedriftsintern opplæring er tilrettelagt i henhold til opplæringsregelverket under EØS-avtalen. Dette gjelder forutsetninger for å få tilskudd, maksimale tilskuddssatser og hva som kan gå inn i beregningsgrunnlaget.

I forskriften for bedriftsintern opplæring heter det i § 8-1. Innhold:

”Tilskudd til bedriftsintern opplæring skal bidra til å motvirke utstøting fra arbeidslivet ved å styrke kompetansen til ansatte i bedrifter som har alvorlige omstillingsproblemer, og som på bakgrunn av omstillingsproblemene må foreta vesentlig endring av bedriftens produksjon eller etablere seg på nye markeder.”

Forskriften legger ingen føringer på omfanget av omstillingen, men fastsetter at omstillingsproblemene må være alvorlige for bedriftens videre eksistens.

I § 8-3 fastsettes bl.a. at det kun gis tilskudd til opplæring som kommer i tillegg til bedriftens ordinære opplæring.

Støttesatsen for tilskudd varierer etter størrelsen på bedriften som innvilges tilskudd. Den varierer med om opplæringen er generell eller bedriftsspesifikk og med om bedriften ligger innenfor det distriktspolitiske virkeområdet. For bedriftsspesifikk opplæring skal støttesatsen ikke overstige 25 prosent for store bedrifter (over 250 ansatte) og 35 prosent for små og mellomstore bedrifter (inntil 250 ansatte). For støtte til generell opplæring er støttesatsene inntil 50 prosent for store bedrifter og inntil 70 prosent for små og mellomstore bedrifter.

Støttesatsene omtalt over kan økes med inntil ti prosentpoeng for opplæring av utsatte arbeidstakere, og med fem prosentpoeng for foretak innenfor virkeområdet for de distriktspolitiske virkemidlene. Den samlede støttesatsen kan ikke overstige 80 prosent.

Opplæringstiden skal som hovedregel ikke overstige 13 uker.

Arbeidsdepartementet har ikke adgang til å fravike de støttesatser og betingelser som er satt i regelverket for ordningen med tilskudd til bedriftsintern opplæring, og disse er som nevnt, fastsatt gjennom opplæringsregelverket under EØS-avtalen.

XII Stortinget ber regjeringen utvikle en egen finansieringsordning for professor II-stillinger, slik at næringslivet får sterkere insentiver til å finansiere slike stillinger.

Universiteter og høyskoler mottar en samlet økonomisk ramme fra Stortinget. Styret ved den enkelte institusjon har ansvar for å forvalte og prioritere den samlede rammebevilgningen best mulig for å nå de overordnede målene Stortinget har vedtatt for sektoren, samt samfunnets behov. For hver institusjon er deler av rammen basert på resultater innen utdanning og forskning. Finansieringsmodellen for universiteter og høyskoler ble evaluert i 2010, og det er viktig for Regjeringen at insentivene i den nasjonale modellen er basert på resultater, ikke aktiviteter. Det er opp til styret og hver enkelt institusjon å vurdere og eventuelt tilrettelegge for at næringslivet finansierer professor II-stillinger. Regjeringen ser ikke at det er hen-

siktsmessig å utforme en egen finansieringsordning for professor II-stillinger.

Muligheten for å etablere professor II-stillinger finnes allerede. I UH-sektoren var det i 2011 om lag 1200 personer tilsatt i slike stillinger, mange av dem med ekstern finansiering fra bl.a. næringslivet. Hvis bedrifter i samarbeid med UH-institusjoner ønsker å bruke dette virkemidlet for kunnskapsutveksling, står de fritt til å gjøre det.

Dersom professor II-stillingene skal benyttes, forutsetter det at de som går inn i stillingene har professorkompetanse. UH-institusjonenes vanlige vurderings- og tilsettingsprosedyrer må ligge til grunn for utnevningen.

XIII Stortinget ber regjeringen sette flere forskningsprosjekter ut på anbud for å sikre at flere relevante forskningsmiljøer får anledning til å bidra med sin kompetanse.

Regjeringen legger til grunn at FoU-anskaffelser skal følge lov om offentlige anskaffelser med tilhørende forskrifter. Et hovedprinsipp i dette regelverket er at anskaffelser så langt som mulig skal baseres på konkurranse, og hensynet til forutberegnelighet, gjennomsiktighet og etterprøvbarehet skal ivaretas gjennom anskaffelsesprosessen. Disse hensynene gjelder også for FoU-anskaffelser og vil, i tillegg til å sikre mest mulig effektiv ressursutnyttelse, også fremme kvalitet ved at de beste miljøene vinner oppdragene.

Hvordan det offentlige organiserer sin virksomhet er ikke regulert av regelverket om offentlige anskaffelser. Fornyings- og administrasjonsdepartementet, som har det overordnede ansvaret for dette regelverket, har presisert dette i sin veileder for offentlige anskaffelser fra 2006. Her framgår det at et offentlig organ selv kan avgjøre om en ytelse bør utføres av eget personale (”egenregi”) eller om det bør benyttes en ekstern leverandør. Det vil derfor være det enkelte offentlige organs vurdering av hvordan kunnskapsbehovene best kan møtes som avgjør om oppdraget skal utføres i egenregi eller som en anskaffelse.

Som et eksempel på at regjeringen vektlegger åpen konkurranse om FoU-anskaffelser vil jeg nevne at Kunnskapsdepartementet gjennom retningslinjer for statlig basisfinansiering for forskningsinstitutter har innført et økonomisk insentiv for å øke andelen FoU-inntekter for oppdragsinstituttene. I presiseringen av hva som skal godkjennes som oppdragsinntekter har departementet krevd at oppdraget må være vunnet gjennom en åpen konkurranse og tildelt på en transparent og ikke diskriminerende måte. Dette kravet gjelder for alle oppdragsinstitutter i ordningen, også institutter som er organisert som forvaltningsor-

ganer og som ellers kunne utført oppdrag for statens organer som egenregi.

Jeg gjør også oppmerksom på at statlige universiteter og høyskoler kan utføre oppdrag av faglig interesse for institusjonen. Flere institusjoner har valgt å organisere slik oppdragsfinansiert aktivitet i hel- eller deleide aksjeselskaper. Slike selskaper må konkurrere om oppdrag på lik linje med andre tilbydere, og Kunnskapsdepartementet har fastsatt rundskriv som presiserer forbudet mot at institusjonene krysssubsidierer slike selskaper, jf. rundskriv F-20-2007. Dette forhindrer at institusjonene bruker tilskudd over statsbudsjettet til å gi selskapene vilkår som vil innebære en konkurransefordel sammenlignet med andre tilbydere.

XIV Stortinget ber regjeringen legge til rette for at flere kommuner motiveres til å gjennomføre fritt brukervalg innen omsorgssektoren

Helse- og omsorgstjenesteloven (lov 24. juni 2011 nr. 30) pålegger kommunene i § 3-1 å sørge for nødvendige helse- og omsorgstjenester til alle som oppholder seg i kommunen. Av samme bestemmelse fremgår at disse tjenestene kan ytes av kommunen selv, eller ved at kommunene inngår avtale med andre offentlige eller private tjenesteytere. Den enkelte kommune står altså fritt til selv å avgjøre i hvilken utstrekning den ønsker private innslag i sin helse- og omsorgstjeneste.

Mens helse- og omsorgstjenesteloven pålegger kommunene å sørge for nærmere angitte tjenester, bygger loven på det prinsipp at det er en enkelte kommune som så langt som mulig selv avgjør hvordan tjenestene skal organiseres ut fra lokale forhold og behov. Det er de lokale folkevalgte som best kjenner situasjonen i kommunen, og som står nærmest til å organisere tjenestene på en hensiktsmessig og effektiv måte ut fra tilgjengelige ressurser og behov. Dette medfører at den kommunale helse- og omsorgstjenesten er organisert noe forskjellig – og med varierende innslag av privat virksomhet – i de forskjellige kommunene. Departementet er ikke kjent med at kommunene mener lovgivning eller sentrale helsemyndigheter er til hinder for bruk av private tjenesteytere i helse- og omsorgssektoren.

Når det gjelder fritt brukervalg innen omsorgssektoren er dette trolig mest hensiktsmessig i større og mellomstore kommuner. Behov for å kunne planlegge og organisere tjenesten ut fra fremtidig tjenestebehov, sett i sammenheng med tilgang på personell og ressurser for øvrig, kan gjøre dette mindre hensiktsmessig i mindre kommuner og i kommuner med lange avstander. Dette er imidlertid spørsmål som de lokale folkevalgte står nærmest til å vurdere.

XV Stortinget ber regjeringen utarbeide en brukerveiledning for offentlig-privat innovasjonssamarbeid, spesielt tilrettelagt for tjenesteinnovasjon i små og mellomstore bedrifter.

Å få økt innovasjonseffekten av offentlig anskaffelse er en utfordring som regjeringen er godt kjent med og har jobbet med over tid. I St. meld. nr. 7 (2008-2009) *Et nyskapende og bærekraftig Norge* og i St. meld. nr. 36 (2008-2009) *Det gode innkjøp* slås det fast at offentlige anskaffelser kan fremme innovasjon i næringslivet og videre at regjeringen ønsker å fremme innovasjon gjennom offentlige anskaffelser. Dette er senere blitt fulgt opp av flere tiltak som støtte til Nasjonalt leverandørutviklingsprogram (i regi av NHO/KS) og støtte til kompetansetiltak(DIFI).

Regjeringen har nå besluttet å utarbeide en strategi med sikte på å øke innovasjonseffekten av offentlige anskaffelser. Dette er kunngjort i Meld. St. 22 (2011-2012) *Verktøy for vekst – om Innovasjon Norge og SIVA SF* og i SMB-strategien *Små bedrifter – store verdier*.

Det overordnede målet for strategien er å bidra til en varig og generell forbedring av innkjøpspraksis slik at offentlige innkjøp i større grad resulterer i innovative løsninger.

Disse innovative løsningene skal være slik at de bidrar til økt verdiskaping på en eller flere av følgende måter:

- økt verdiskaping i næringslivet,
- bedre tjenester til innbyggerne
- innsparing for det offentlige ved at varer og tjenester leveres bedre og mer effektivt

I strategiarbeidet vil bl.a. tiltak som sikrer offentlig sektor kompetanse og insentiver til å bruke offentlige anskaffelser som et redskap for innovasjon vurderes – samt tiltak som vil hjelpe offentlig sektor til å kommunisere sine utviklingsbehov til leverandørene på en effektiv og forutsigbar måte.

Strategien vil bli bredt forankret blant de store innkjøperne, direktorater departementer, virkemiddelapparatet og arbeidslivets organisasjoner.

XVI Stortinget ber regjeringen, i forbindelse med statsbudsjettet for 2013, fremme forslag om en nøytral merverdiavgift for statsforvaltningen for å sikre at offentlige og private aktører kan konkurrere på lik linje om statlige innkjøp.

Det er også tidligere vært lagt fram forslag om en ordning som nøytraliserer merverdiavgiften for statsforvaltningen. I sitt forslag til statsbudsjett for 2006 fremmet regjeringen Bondevik II forslag om å innføre en ordning med nettoføring av merverdiavgift for ordinære forvaltningsorganer fra 2006. I Tilleggspro-

posisjonen fra Regjeringen Stoltenberg II høsten 2005 ble imidlertid dette forslaget reversert. Regjeringen viste til at fordelene av en nøytral merverdiavgift statsforvaltningen måtte anses begrenset. Det ble antatt at det var færre områder i statlig sektor hvor det var aktuelt med egenproduksjon enn det var i kommunene. Videre knyttet det seg stor usikkerhet til om en ordning med nøytral merverdiavgift for statsforvaltningen ville vært budsjettneøytral over tid.

Regjeringen vil derfor ikke fremme forslag om en ordning som nøytraliserer merverdiavgiften for statsforvaltningen.

XVII Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å øke investeringene i infrastruktur og legge til rette for offentlig-privat samarbeid (OPS) som organiseringsform på nye samferdselsprosjekt.

Bevilgningen til samferdselsinvesteringer har økt kraftig de senere årene. I inneværende Nasjonal transportplan har Stortinget gitt sin tilslutning til at nivået skal ligge 100 mrd kr – eller 45 pst – høyere enn foregående Nasjonal transportplan. Denne satsingen er regjeringen i ferd med å realisere gjennom de årlige budsjettproposisjonene.

Når det gjelder bruk av OPS har Samferdselsdepartementet foreløpig ingen planer om å gjennomføre flere vegprosjekt etter en slik modell. Spørsmålet om alternative organiserings- og gjennomføringsmodeller vil bli diskutert i neste Nasjonal transportplan som etter planen legges frem våren 2013.

XVIII Stortinget ber regjeringen legge til rette for og fremme forslag om endring i skatteloven slik at kommuner kan beholde en andel av selskapsskatten.

Fra 2005 til 2008 fikk kommunene tilført en andel av selskapsskatten. Disse skatteinntektene ble tilført kommunene via rammeoverføringene. Fordelingen av selskapsskatt mellom kommuner var basert på en kommunevis fordeling av sysselsettingen i de foretakene skatten var utlignet. Ordningen med å tilbakeføre en andel av selskapsskatten til kommunene ble avvirket i 2009. Kommunene ble kompensert ved at andre inntekter ble økt. Omleggingen må ses i sammenheng med at selskapsskatt har vesentlige svakheter som inntektsgrunnlag for kommunene.

Selskapsskatten svinger kraftig med de økonomiske konjunktorene. Ved å gjøre selskapsskatten statlig, og gi kommunene andre inntekter i stedet, har kommunesektorens inntekter blitt mer forutsigbare. Det er en fordel ved planlegging og drift av de viktige velferdstjenestene som kommunene har ansvaret for. På bakgrunn av kommunesektorens størrelse er forutsigbarhet også viktig for utviklingen i norsk økonomi. Inntektene fra selskapsskatt er ikke jevnt fordelt

geografisk. Avviklingen av kommunal selskapsskatt har dermed bidratt til en jevnere inntektsfordeling mellom kommunene. Med skatt på inntekt og formue fra personlig skattytere har kommunene samtidig økonomisk interesse av å legge til rette for sysselsetting og næringsutvikling.

De siste årene har Regjeringen prioritert en kraftig styrking av kommuneøkonomien. Samtidig er det lagt vekt på at kommunene må ha stabile og forutsigbare inntekter. På denne måten har Regjeringen lagt til rette for en god og balansert utvikling i de viktige velferdstjenestene som kommunene leverer, slik som skole, helse og omsorg.

Regjeringen vil derfor ikke fremme forslag om endring i skatteloven slik at kommuner kan beholde en andel av selskapsskatten.

XIX Stortinget ber regjeringen sørge for at det lokale selvstyret styrkes i arealsaker gjennom å fremme forslag om at bestemmelsene om nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, statlige planretningslinjer og statlige planbestemmelser fjernes, at statens mulighet til å fremme innsigelse kun ut fra skjønn fjernes, samt at statlige myndigheter kun skal kunne overprøve dispensasjoner der det kan dokumenteres at dispensasjonen fra byggeforbudet klart vil gå ut over allemannsretten i området.

Om å begrense nasjonale planoppgaver

Tilsvarende forslag er fremmet og avvist flere ganger tidligere, sist i forbindelse med behandlingen av dokument 8: 3 LS (2010-2011).

Plan- og bygningsloven bygger på det prinsippet at planleggingen skal skje mest mulig desentralisert og nærmest mulig de som berøres av beslutningene. Bestemmelsene om planprosessene skal sikre åpenhet, informasjon og deltaking fra direkte berørte og andre interesserte. Planvedtak som binder arealdisponeringen er i utgangspunktet lagt til kommunene som også skal ivareta nasjonale og regionale interesser gjennom sine planer. Som planleggingsmyndighet sentralt har Miljøverndepartementet det administrative hovedansvaret for at vedtak som treffes sentralt blir fulgt opp av planmyndighetene i den fylkeskommunale og kommunale planleggingen. De bestemmelsene som foreslås fjernet har alle som formål å klargjøre statlige interesser overfor kommunene før kommuner og fylkeskommuner starter opp sitt planarbeid og derved bidra til større forutsigbarhet i planleggingen. En fjerning av bestemmelsene vil føre til dårligere samordning, og at beslutninger som nå gjøres gjennom kommunal og regional planlegging vil bli flyttet til statlige sektormyndigheter.

Om å begrense adgangen til å gi innsigelser

Innsigelsesordningen er et nødvendig element i det samlede plansystemet. Den skal sikre at overordnede interesser ivaretas og følges opp tilstrekkelig i kommunale planer, og at plansaker løftes opp til sentral avgjørelse når det er konflikt mellom myndigheter om viktige spørsmål. Fylkeskommunen ivaretar viktige nasjonale og regionale interesser både som fagmyndighet innen bl.a. samferdsel og kulturminner og som regional planmyndighet.

Plan- og bygningsloven legger vekt på at statlige og regionale myndigheter allerede i oppstartfasen skal klargjøre viktige nasjonale og regionale interesser. Dersom planforslag kan komme i konflikt med slike interesser, skal det framgå av uttalelse til planprogram. Gjennom dialog blant annet i de fylkesvise planfora blir mange konfliktpunkter løst i den tidlige planfasen. Forutsetningen for bruk av innsigelse er at det ikke har latt seg gjøre å finne fram til en løsning av et planspørsmål gjennom denne prosessen ved utarbeidingen av et planforslag. Grunnlag for innsigelse fra statlige organer skal framgå av statlige styringsdokumenter.

Det har de senere årene blitt fremmet innsigelse til ca. 50% av kommuneplanene og 30% av reguleringsplanene. De aller fleste innsigelser blir løst gjennom planprosessen, ofte med forbedring av planene som resultat. Bare 30-50 kommunale planer blir oversendt Miljøverndepartementet til endelig avgjørelse. Resten av de ca. 3000 planene vedtas av kommunene med endelig virkning.

Departementet mener at bestemmelsen ikke bør endres, men er imidlertid innstilt på å utrede nærmere praktiseringen og konsekvensene av innsigelsesordningen, og om den fungerer etter hensikten.

XX Stortinget ber regjeringen sørge for at begrepet "inngrepsfrie naturområder" ikke lenger skal tillegges vekt ved behandling av arealsaker i statlige forvaltningsorganer.

Tilsvarende forslag er fremmet og avvist flere ganger tidligere, sist i forbindelse med behandlingen av dokument 8: 3 LS (2010-2011).

Inngrepsfrie naturområder representerer verdier som må tas i betraktning når det planlegges utbygging og andre inngrep i nye områder. Slike naturområder uten tyngre tekniske inngrep er naturkvaliteter som det er vanskelig å finne i mange land ellers i Europa, og gir blant annet grunnlag for unike naturopplevelser som også våre etterkommere har rett til å oppleve. Det er vanskelig å reversere tyngre tekniske inngrep, og tap av inngrepsfri natur er permanent i de fleste tilfellene. I Prop. 1S (2010-2011) er det gitt en bred redegjørelse for INON-begrepet (s. 61-63). Det framgår der at Regjeringen generelt vil legge vekt på

hensynet til inngrepsfrie naturområder, og at dette er i samsvar med en rekke politiske dokument som er lagt fram av ulike regjeringer og som støtter opp om målsetningen om å sikre gjenstående inngrepsfrie naturområder i størst mulig grad. Det er ikke aktuelt å se bort fra dette hensynet ved behandling av arealsaker i statlige forvaltningsorgan.

XXI Stortinget ber regjeringen, i løpet av 2012, fremme forslag om endring i fylkesmannens oppgaver der disse innskrenkes til kun å omfatte legalitetskontroll for å ivareta enkeltmenneskers rettigheter når det gjelder den kommunale forvaltningen og at kommunene holder seg innenfor vedtatte lover.

Regjeringen la våren 2012 fram Meld. St. 12 (2011-2012) *Stat og kommune – styring og samspel* der mellom annet fylkesmannens oppgaver og roller ble gjennomgått og vurdert. Stortingets flertall sluttet seg til meldingen gjennom innstilling og behandling i Stortinget 31. mai, jf Innst. 270 S (2011-2012). Regjeringen har ikke til hensikt å legge fram forslag om endring i fylkesmannens oppgaver som foreslått av representantene i forslag XXI.

XXII Stortinget ber regjeringen, innen utgangen av 2012, foreta en helhetlig gjennomgang av vilkårene for enkeltpersonforetak, og fremme forslag om konkrete forbedringer spesielt knyttet til skattemessig likebehandling, sosiale rettigheter, forenklingstiltak, tilgang på kapital og det offentlige virkemiddelapparatets innretning og innsats.

I Meld. St. 11 (2010-2011) *Evalueringsrapport om Skattereformen 2006* hadde Regjeringen en helhetlig gjennomgang av vilkårene for enkeltpersonforetak når det gjelder beskatning generelt og skattemessig likebehandling i forhold til andre virksomhetsformer. I tilknytning til omtalen av likebehandling av inntekter og virksomhetsformer inneholdt meldingen også en gjennomgang av sosiale ytelser for selvstendig næringsdrivende sammenlignet med arbeidstakere og frilansere.

Skattereformen 2006 ble gjennomført etter en bred politisk prosess basert særlig på anbefalinger i NOU 2003: 9 Skatteutvalget. Hovedmålet med reformen var å løse det stigende problemet med at arbeidsinntekter ble kamuflert som kapitalinntekter gjennom uthulinger og tilpasninger til delingsmodellen. Reformen var forankret i de grunnleggende prinsippene for et effektivt skattesystem som ble nedfelt gjennom 1992-reformen, herunder prinsippene om likebehandling og brede skattegrunnlag kombinert med relativt lave skattesatser. For å sikre effektiv ressursbruk og høy verdiskaping er det avgjørende at bedrifts- og kapitalbeskatningen innrettes slik at samfunnsøkonomisk lønnsomme investeringer gjen-

nomføres. Dette krever forutsigbarhet, stabile regler og stor grad av skattemessig likebehandling av ulike næringer og investeringer.

Skattereformen har bidratt til at ulike deler av skattesystemet er tettere sammenvevd nå enn før reformen. Beskatningen av eierinntekt er basert på en felles metode uavhengig av om inntekten stammer fra enkeltpersonforetak, deltakerlignet selskap eller aksjeselskap. Endres skattereglene for én av virksomhetsformene, vil det normalt medføre et endringsbehov også for de andre. Den sterke koblingen mellom ulike deler av skattesystemet styrker tiliten til at systemet i hovedtrekk vil være stabilt framover. Stabile skatteregler øker tryggheten for at det fortsatt vil være attraktivt å investere og drive næringsvirksomhet i Norge.

En hovedkonklusjon fra evalueringen er at gjennomsnittsskatten varierte relativt mye mellom virksomhetsformer før reformen, men at det etter reformen er blitt stor grad av likebehandling når det ses bort fra primærnæringerens særskilte skattefordeler.

Ved behandlingen av Evalueringsmeldingen, jf. Innst. 365 S (2010-2011), registrerte finanskomiteens flertall, alle unntatt Fremskrittspartiet, at Skattereformen 2006 synes å ha vært vellykket. Tilpasningsmulighetene i det gamle systemet er i all hovedsak fjernet. Hvor mye man betaler i skatt, avhenger nå langt mindre av hvordan arbeidsinntekten er oppjent eller hvordan virksomheten er organisert.

I meldingen ble det gitt uttrykk for at gjennomgangen av forskjeller i sosiale ytelser overfor arbeidstakere, selvstendig næringsdrivende og frilansere ikke ga grunnlag for å fastslå at det foreligger et misforhold mellom forskjeller i ytelser og nivået på de ulike gruppernes trygdeavgifter.

Folketrygden skal gi økonomisk trygghet ved blant annet å sikre inntekt ved arbeidsløshet, sykdom og skade, uførhet, alderdom og dødsfall. Folketrygden finansieres ved medlemsavgifter fra arbeidstakere, selvstendig næringsdrivende og andre medlemmer (trygdeavgift), arbeidstakeravgift og tilskudd fra staten. En rekke av folketrygdens ytelser gir samme dekning til selvstendig næringsdrivende som til arbeidstakere. For enkelte ytelser (som sykepenger og pleiepenger) er imidlertid kompensasjonsgraden lavere (65 prosent) enn for arbeidstakere. En selvstendig næringsdrivende kan imidlertid mot særskilt premie tegne forsikring som gir like god dekning som for arbeidstakere. Bakgrunnen for forskjellene mellom arbeidstakere og selvstendige næringsdrivende for visse ytelser fra folketrygden har sammenheng med at selvstendig næringsdrivende betaler om lag halvparten i trygdeavgift sammenliknet med hva som samlet betales til arbeidstakere i arbeidsgiveravgift og trygdeavgift. Det er også viktig å være klar over at det er arbeidsgiver, og ikke folketrygden, som

utbetaler sykepenger i arbeidsgiverperioden (de første 16 sykedagene) og i utgangspunktet omsorgspenger ved fravær pga sykt barn. Etter regjeringens vurdering er det samlet sett en god sammenheng mellom selvstendig næringsdrivendes rettigheter fra og innbetaling til folketrygden. Denne gruppen har videre mulighet til å tegne tilleggssforsikring, men også til å innrette virksomheten slik at de kan oppnå rettigheter som arbeidstaker.

Fra 1. juli 2008 endret daværende Barne- og likestillingsdepartementet gjennom Ot.prp. nr. 51 (2007–2008) selvstendige næringsdrivendes rett til svangerskapspenger og foreldrepenger med 100 pst. dekning av inntekt oppad begrenset til 6 G. Begrunnelsen for forslaget var å legge bedre til rette for at selvstendig næringsdrivende mødre og fedre kan kombinere barneomsorg og yrkesaktivitet. Det ble vist til at økt sikkerhet i forbindelse med svangerskap og fødsel kan stimulere flere kvinner til å etablere egen virksomhet. I tillegg ble det vist til at næringsdrivende fedre bør sikres et bedre økonomisk grunnlag for å kunne ta omsorgen for sine barn.

Både skattevilkår og sosiale ytelser er gjenstand for løpende vurdering. I lys av at vilkårene for enkeltpersonforetak med hensyn til skatt og trygdeavgifter/sosiale ytelser ble gjennomgått i Evalueringsmeldingen i fjor, er det etter min vurdering ikke hensiktsmessig å foreta en helhetlig gjennomgang av disse temaene innen utgangen av 2012 og å fremme forslag om konkrete forbedringer, slik representantforslaget tar til orde for.

XXIII Stortinget ber regjeringen gå gjennom ordningen med omsorgspenger ved syke barn for selvstendige næringsdrivende og sørge for at urimelige forskjellsbehandling fra arbeidstakere fjernes. Dette gjelder blant annet selvstendig næringsdrivende med mer enn to barn eller med kronisk syke barn, eller som er eneforsørgere.

Selvstendig næringsdrivende har ikke rett til omsorgspenger. Til arbeidstakere ytes det omsorgspenger i opptil ti dager (sykt barn-dager). Dette dekkes fullt ut av arbeidsgiver.

Det kan ytes omsorgspenger for flere dager hvis en har mer enn to barn (5 ekstra dager), og hvis barnet er kronisk syk/funksjonshemmet (10 ekstra dager pr. barn). Er vedkommende alene om omsorgen, dobles antall dager. Arbeidsgiver kan be om refusjon fra folketrygden for dager som overstiger 10, samt fullt ut når barnet er kronisk syk/funksjonshemmet. Forslaget her gjelder hvorvidt man skal gi den gruppen av selvstendig næringsdrivende som ville hatt rett til omsorgspenger fra folketrygden dersom de hadde vært arbeidstakere rett til omsorgspenger fra og med omsorgsdag 11 (ev. fra første dag hvis kronisk sykt barn).

Dersom selvstendig næringsdrivende skal få rett til omsorgspenger fra dag 11, må det etableres gode meldingsrutiner til Arbeids- og velferdsetaten for (hver av) de 10 første dagene vedkommende har tapt inntekt som følge av fravær på grunn av barns sykdom. Sykdommen må dokumenteres med egenmelding eller legeerklæring. De økonomiske konsekvensene anslås på usikkert grunnlag til om lag 700 000 kroner pr år, med mindre økningen dekkes gjennom en økning av trygdeavgiften for selvstendig næringsdrivende. Det er imidlertid usikkert hvor mye en slik ordning ville blitt brukt ettersom de ikke får dekket inntekt i de første 10 dagene av hvert kalenderår.

Det er også grunn til å understreke at et slikt forslag kun ville gjelde for personer som har rett til utvidet antall dager, dvs. har omsorg for minst tre barn under 12 år, er alene om omsorgen eller har kronisk syke barn. Øvrige selvstendig næringsdrivende vil uansett ikke få rett til omsorgspenger. På bakgrunn av de økonomiske og administrative kostnadene er det etter regjeringens vurdering ikke hensiktsmessig å innføre rett til omsorgspenger fra folketrygden for selvstendig næringsdrivende. Det gjøres oppmerksom på at selvstendig næringsdrivende har rett til pleiepenger for omsorg for barn som er innlagt i helseinstitusjon og for omsorg for et barn med livstruende eller annen svært alvorlig sykdom.

XXIV Stortinget ber regjeringen innføre en ordning med investeringsfond for enkeltpersonforetak, i første omgang begrenset til 10 pst. av årets overskudd og begrenset til 100 000 kroner.

I Meld. St. 11 (2010-2011) Evaluering av skattereformen 2006 ble en avsetningsordning for enkeltpersonforetak drøftet. Forslag om avsetningsordninger er oftest begrunnet med at enkeltpersonforetak har en ulempe sammenlignet med aksjeselskap fordi deres ekstrabeskatning skjer løpende og ikke ved uttak. Det argumenteres med at løpende skattlegging svekker enkeltpersonforetakenes evne til å investere sammenlignet med aksjeselskaper som kan utsette ekstraskatten ved å holde overskudd tilbake i selskapet. Uttaksutvalget (NOU 2005: 2) vurderte en uttaksbeskatning av enkeltpersonforetak, men kom til at denne virksomhetsformen ikke egner seg for en ren uttaksbeskatning fordi eierens private økonomi og næringsvirksomhet er tett sammenvevd. Også en avsetningsordning ble kort vurdert og avvist av Uttaksutvalget.

Løpende beskatning av eiere av enkeltpersonforetak gir ikke i seg selv høyere skatt over tid enn for aksjonærer som venter med å ta ut utbytte til senere. Skattesystemet er utformet slik at forskjell i tidspunkt for betaling av skatten mellom enkeltpersonforetak og aksjonærer har liten eller ingen økonomisk betydning. Det henger sammen med at aksjonæren kun får

skjermingsgrunnlag ved å skyte inn ny kapital, og ikke fra overskudd som reinvesteres. Enkeltpersonforetak får derimot løpende økt skjermingsgrunnlaget ved reinvesteringer. Enkeltpersonforetakenes ulempe ved at skatten utover 28 pst. ikke kan utsettes, motvirkes dermed av at foretakets skjermingsgrunnlag øker med det reinvesterte overskuddet og dermed reduserer framtidig skatt. Løpende beskatning og uttaksbeskatning ville i prinsippet gitt samme skatt over tid dersom enkeltpersonforetakene hadde samme flate skattesats på uskjermet avkastning som aksjonærer.

I praksis varierer skattesatsene på ekstrabeskatningen av avkastning utover skjerming med størrelsen på den samlede personinntekten til eieren av enkeltpersonforetaket og mellom aksjonærer og eiere av enkeltpersonforetak. Marginalskatten på uttak fra aksjeselskap er 48,16 pst. medregnet selskapsskatten. Marginalskatten for eiere av enkeltpersonforetak er henholdsvis 39 pst. (uten toppskatt), 48 pst. (trinn 1 i toppskatten) og 51 pst. (trinn 2 i toppskatten). Gjennomgangen i Evalueringsmeldingen viste imidlertid at ulik satsstruktur ikke medfører særlige forskjeller i den samlede skattebelastningen for enkeltpersonforetak og aksjeselskap.

Forskjell i tidspunkt for betaling av skatten mellom enkeltpersonforetak og aksjeeiere kan innebære en likviditetsulempe for enkeltpersonforetaket. En utsettelse av skatten kan gjøre noe mer midler tilgjengelig i enkeltpersonforetaket, slik at eventuelt behov for ekstern finansiering reduseres. Samtidig er det grunn til å tro at det særlig er foretak som ikke går med overskudd, og som har liten eller negativ beregnet personinntekt, som oftest møter begrensninger i muligheten for kapitaltilførsel utenfra. Disse vil i liten grad kunne dra nytte av en avsetningsordning med sikte på å utsette skatten på beregnet personinntekt.

En generell avsetningsordning for enkeltpersonforetak vil dermed være et svært lite treffsikkert tiltak for å gjøre kapital mer tilgjengelig for virksomhetene. Det eksisterer en rekke målrettede ordninger for å øke kapitaltilgangen til næringslivet, for eksempel støtte i regi av blant annet Innovasjon Norge og SIVA.

Mange enkeltpersonforetak kan også velge å omorganisere seg til aksjeselskap hvis det øker muligheten for å skaffe kapital til lønnsomme investeringer. Aksjeselskapsformen er ofte mer hensiktsmessig for selskaper som ønsker å vokse, og som har behov for å hente inn ekstern finansiering. Unntaket er landbruksvirksomhet, hvor konsesjonsregler begrenser mulighetene for at aksjeselskaper kan eie landbrukseiendommer. Landbruket kjennetegnes imidlertid av omfattende støtteordninger, herunder næringsrettede finansieringsordninger. Eventuelle

likviditetsproblemer i sektoren kan dessuten avhjel-
pes av at landbruket har driftsmidler av betydelig
verdi som kan stilles som sikkerhet for banklån.
Utgangspunktet for enkeltpersonforetak i primærnæ-

ringene er ellers at de betaler betydelig lavere skatt
enn aksjonærer på samme inntektsnivå.

Regjeringen vil derfor ikke fremme forslag om
en avsetningsordning for enkeltpersonforetak.

